КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра кримінального права, процесу та криміналістики

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ПП 6. Основи оперативно-розшукової діяльності

2026 - 2027 навчальний рік

Викладач	Дьоменко Сергій Васильович, професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент
Контактний телефон	+380679633722
Ідентифікатор та код доступу (Zoom / Google Meet)	623-117-1375, код доступу wPh41T
E-mail:	zoman2017@ukr.net
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=3870
Консультації	Консультації проводяться в дистанційному режимі за попереднім погодженням із викладачем через месенджери або електронну пошту

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Галузь знань	К Безпека та оборона	
Спеціальність	К9 Правоохоронна діяльність	
Освітня програма	Правоохоронна діяльність	
Форма навчання	Очна (денна), заочна	
Мова викладання	Українська	
Курс (рік навчання), семестр	Курс 1, семестр 2	
Цикл підготовки	Професійної підготовки	
Статус дисципліни	Обов’язкова	
Обсяг дисципліни	Кількість кредитів ECTS	4
	Загальна кількість годин	120
	Аудиторних годин	42
	Лекції	18
	Практичні	24
	Самостійна робота	78
Форма контролю	Екзамен	
Попередні компоненти (Пререквізити)	Теоретико-правові засади правоохоронної діяльності в Україні, Сучасні доктринальні та концептуальні проблеми розвитку держави і права	
Паралельні та подальші компоненти (Постреквізити)	Практична підготовка в правоохоронних органах Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	

МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Навчити аналізувати оперативну обстановку та застосовувати правові й організаційні засади оперативно-розшукової діяльності. Сформувати вміння обирати й обґрунтовувати заходи та засоби ОРД з дотриманням законності, прав людини та вимог безпеки.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити із завданнями, принципами, правовими та організаційними основами оперативно-розшукової діяльності;
- навчити визначати повноваження оперативних підрозділів, підстави й умови застосування оперативно-розшукових заходів;
- сформувати навички пошуку, перевірки, аналізу, документування та захисту інформації;
- навчити аналізувати оперативну обстановку, причини й умови правопорушень, прогнозувати дії правопорушників і обґрунтовувати рішення;
- відпрацювати в навчальних ситуаціях оцінювання ризиків для життя і здоров'я, вибір законних заходів припинення правопорушень та надання домедичної допомоги;
- розкрити порядок використання матеріалів ОРД, взаємодії з органами досудового розслідування та контролю законності.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- поняття, завдання, принципи та правові основи оперативно-розшукової діяльності;
- систему суб'єктів ОРД, їхні повноваження та порядок взаємодії;
- підстави проведення ОРД, порядок заведення, строки ведення та закриття оперативно-розшукових справ;
- призначення оперативно-розшукових заходів і оперативно-технічних засобів, умови та правові обмеження їх застосування;
- можливості інформаційно-пошукових систем і баз даних, вимоги до перевірки, документування та захисту відомостей;
- засади аналізу оперативної обстановки, причин та умов правопорушень і прогнозування дій правопорушників;
- основи оцінювання загроз життю і здоров'ю та порядок надання домедичної допомоги;
- порядок використання матеріалів ОРД та відмінності між оперативно-розшуковими заходами й негласними слідчими (розшуковими) діями;
- форми контролю, прокурорського нагляду та гарантії прав людини під час здійснення ОРД, зокрема в умовах воєнного стану.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- аналізувати навчальні ситуації та визначати правові підстави проведення ОРД;
- визначати повноваження оперативних підрозділів і порядок їх взаємодії;
- обґрунтовувати рішення щодо заведення, продовження строків ведення та закриття оперативно-розшукової справи;
- обирати заходи й засоби ОРД з урахуванням мети, законодавчих обмежень і гарантій прав людини;
- знаходити й перевіряти інформацію в доступних навчальних системах та базах даних, документувати результати й визначати заходи захисту відомостей;
- аналізувати оперативну обстановку, виявляти причини й умови правопорушень, прогнозувати дії правопорушників та пропонувати заходи запобігання і припинення;

- оцінювати ризики для життя і здоров'я, обґрунтовувати законні заходи припинення правопорушень та демонструвати навички домедичної допомоги на навчальному обладнанні;
- визначати порядок використання й передавання матеріалів ОРД та відмежовувати оперативно-розшукові заходи від НСРД;
- виявляти порушення законності в запропонованих ситуаціях і визначати належні способи захисту прав людини.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері правоохоронної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 2. Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків.

СК 3. Здатність виявляти та аналізувати причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживати заходи для їх усунення.

СК 10. Здатність аналізувати, оцінювати й застосовувати сучасні інформаційні технології під час рішення професійних завдань.

СК 12. Здатність до використання технічних приладів та спеціальних засобів, інформаційно-пошукових систем та баз даних, спеціальної техніки, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності.

СК 15. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз приватним та публічним інтересам людини й держави.

СК 16. Здатність застосовувати заходи, спрямовані на усунення загрози життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального чи адміністративного правопорушення.

Програмні результати навчання

РН 5. Аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення.

РН 17. Розуміти основи забезпечення національної безпеки, особливості застосування спеціальних засобів (вогнепальної зброї, спеціальних засобів, засобів фізичної сили); технології захисту даних, методи обробки, накопичення та оцінювання інформації; інформаційно-аналітичної роботи, бази даних (в тому числі міжвідомчі та міжнародні); оперативні та оперативно-технічні засоби, здійснення оперативно-розшукової діяльності).

РН 19. Аналізувати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати розвиток дій правопорушників, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень.

РН 21. Оперативно оцінювати ризики для життя і здоров'я громадян у кризових ситуаціях та застосовувати законні заходи припинення правопорушень і надання домедичної/екстреної допомоги.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Поняття, завдання, принципи та місце оперативно-розшукової діяльності в системі правоохоронної діяльності.

Тема 2. Правове регулювання оперативно-розшукової діяльності та гарантії дотримання прав людини.

Тема 3. Суб'єкти оперативно-розшукової діяльності, їхні повноваження та організація взаємодії.

Тема 4. Підстави проведення оперативно-розшукової діяльності. Заведення, строки ведення та закриття оперативно-розшукових справ.

РОЗДІЛ 2. ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ І ЗАСОБІВ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 5. Оперативно-розшукові заходи та оперативно-технічні засоби: призначення, умови застосування та правові обмеження.

Тема 6. Оперативно-розшукова інформація, інформаційно-пошукові системи та бази даних. Перевірка, документування і захист відомостей.

Тема 7. Аналіз оперативної обстановки, причин та умов кримінальних правопорушень. Прогнозування дій правопорушників і вибір заходів запобігання та припинення.

Тема 8. Оцінювання ризиків для життя і здоров'я під час виконання оперативно-розшукових завдань. Законні заходи припинення правопорушень і надання домедичної допомоги.

Тема 9. Використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності та взаємодія з органами досудового розслідування. Відмежування ОРД від негласних слідчих (розшукових) дій.

Тема 10. Відомчий і судовий контроль, прокурорський нагляд та забезпечення законності оперативно-розшукової діяльності в умовах воєнного стану.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль результатів навчання та рівня сформованості компетентностей здобувачів здійснюється на засадах прозорості та академічної доброчесності відповідно до Положення про критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Класичному приватному університеті. http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/5478

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю:

1. **Поточний контроль:** здійснюється протягом семестру під час виконання практичних завдань, самостійної роботи та проходження тестів за матеріалами розділів у Віртуальній аудиторії КПУ.

2. **Семестровий (підсумковий) контроль:**

проводиться у формі **екзамену** за білетами, які містять теоретичні питання та ситуаційне завдання з оперативно-розшукової діяльності.

Кожне завдання поточного контролю та екзамен оцінюються за 100-бальною шкалою.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Підсумкова оцінка визначається як середньозважена оцінок за практичні завдання, тести та екзамен. Частка поточного контролю становить 60%, екзамену — 40%.

$$\textbf{Підсумковий бал} = (B_1 \times k_1) + (B_2 \times k_2) + \ldots + (B_n \times k_n) + (B_{екз.} \times k_{екз.})$$

де:

$B_1, B_2, B_3, \ldots, B_n$ – бали за виконання завдань поточного контролю на практичних (семінарських) заняттях, самостійної та індивідуальної роботи, виставлені за 100-бальною шкалою; $k_1, k_2, k_3, \ldots, k_n$ – вагові коефіцієнти відповідного виду контролю;

$B_{екз.}$ – бал за підсумковий семестровий контроль (екзамен), виставлений за 100-бальною шкалою; $k_{екз.}$ – ваговий коефіцієнт підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Сума вагових коефіцієнтів поточного та підсумкового контролю дорівнює 1

$$k_1 + k_2 + k_3 + \ldots + k_n + k_{екз.} = 1$$

Структура компонентів оцінювання та їх питома вага

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці, %
Розділ 1. Правові та організаційні основи ОРД			
Практичне завдання 1. Завдання та принципи ОРД	100	0,05	5
Практичне завдання 2. Правові підстави ОРД і гарантії прав людини	100	0,05	5
Практичне завдання 3. Повноваження та взаємодія оперативних підрозділів	100	0,05	5
Практичне завдання 4. Заведення, строки ведення та закриття оперативно-розшукової справи	100	0,05	5
Тест за розділом 1	100	0,05	5
Розділ 2. Застосування заходів і засобів ОРД			
Практичне завдання 5. Вибір заходів і засобів ОРД	100	0,05	5
Практичне завдання 6. Пошук, перевірка та захист інформації	100	0,05	5
Практичне завдання 7. Аналіз обстановки та вибір заходів запобігання правопорушенням	100	0,05	5
Практичне завдання 8. Оцінювання ризиків, припинення правопорушень і відпрацювання домедичної допомоги	100	0,05	5
Практичне завдання 9. Використання матеріалів ОРД та відмежування від НСРД	100	0,05	5
Практичне завдання 10. Контроль законності ОРД в умовах воєнного стану	100	0,05	5
Тест за розділом 2	100	0,05	5
Екзамен	100	0,40	40
Разом	**100**	1	**100**
Додаткові досягнення з навчальної дисципліни (за наявністю) Результати науково-дослідної діяльності здобувача, зокрема за такі активності: – участь у предметних олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт з навчальної дисципліни; – участь у засіданнях наукових гуртків, зокрема в обговореннях у форматі круглих столів, присвячених актуальним темам з навчальної дисципліни; – публікації результатів досліджень у вигляді наукових статей, тез доповідей, а також виступи на наукових конференціях.	**До 10 балів**		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
90–100	A	Відмінно	Здобувач самостійно аналізує оперативну обстановку, правильно визначає правові підстави й обмеження ОРД. Обґрунтовує вибір заходів і засобів, перевіряє інформацію та визначає порядок використання матеріалів. Правильно оцінює ризики, демонструє навички домедичної допомоги в навчальній ситуації.
82–89	B	Добре	Правильно застосовує правові норми, аналізує ситуації та обґрунтовує рішення. Дотримується вимог захисту інформації та прав людини. Практичні завдання виконує з незначними неточностями, які не впливають на правильність рішення.
75–81	C	Добре	Розуміє правові й організаційні основи ОРД, переважно правильно виконує практичні завдання. Допускає окремі помилки в аналізі інформації, оцінюванні ризиків або обґрунтуванні заходів. Виправляє їх після уточнювальних запитань.
67–74	D	Задовільно	Виконує типові завдання за зразком. Визначає основні повноваження підрозділів і правові обмеження, але потребує допомоги під час аналізу обстановки, вибору заходів та виконання практичних дій.
60–66	E	Задовільно	Володіє мінімально необхідними знаннями. Частково виконує практичні завдання, визначає очевидні загрози й основні гарантії прав людини. Рішення обґрунтовує неповно, потребує суттєвої допомоги викладача.
35–59	FX	Незадовільно	Знання неповні. Допускає суттєві помилки у визначенні підстав ОРД, повноважень підрозділів і порядку застосування заходів. Недостатньо оцінює ризики. Завдання потребують істотного доопрацювання.
0–34	F	Незадовільно	Не демонструє базових знань та вмінь. Не розрізняє правові підстави й обмеження ОРД, не може обґрунтувати рішення та виконати основні практичні завдання.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: 100-БАЛЬНА, НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо термінів виконання завдань та перескладання	З огляду на безпекову ситуацію, повітряні тривоги та перебої з електропостачанням, освітній процес базується на принципах гнучкості та академічної підтримки. Усі завдання виконуються здобувачами в асинхронному режимі без застосування штрафних санкцій чи зниження балів за порушення первинних термінів, якщо затримка зумовлена об'єктивними обставинами непереборної сили. Здавання та перескладання пропущених завдань чи тем здійснюється у зручному для студента темпі протягом семестру за погодженням із викладачем без будь-яких обмежень.
Політика академічної доброчесності	Здобувачі освіти зобов'язані неухильно дотримуватись принципів академічної доброчесності під час виконання усіх видів навчальної, наукової та творчої діяльності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та академічне шахрайство. Здобувачам освіти забороняється вдаватися до будь-яких форм академічного шахрайства, зокрема: використовувати під час контрольних заходів заборонені матеріали або технічні засоби; посилатися на джерела, які не використовувались у роботі; здавати роботи з однаковим змістом, підготовлені різними особами. У разі встановлення порушення академічної доброчесності до здобувача освіти можуть бути застосовані такі заходи академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо), повторне вивчення відповідного освітнього компонента або відрахування з університету.
Політика щодо відвідування занять в умовах воєнного стану	Відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим відповідно до затвердженого розкладу. *Організація освітнього процесу в умовах загрози та повітряних тривог* У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час проведення занять у режимі реального часу (Zoom / Google Meet) або перебування в приміщеннях Університету, проведення синхронного заняття негайно припиняється, а всі учасники освітнього процесу зобов'язані перейти до укриттів. Навчальне заняття, перерване через сигнал «Повітряна тривога» або яке не відбулося через її тривалість, автоматично переводиться в асинхронний режим. Відсутність здобувача освіти на синхронній конференції під час повітряної тривоги, відсутності електроенергії або зв'язку не є підставою для виставлення заборгованості чи зниження підсумкової оцінки, за умови опрацювання навчального матеріалу та виконання завдань в асинхронному режимі. *Застосування дистанційних технологій та форс-мажорних обставин* У разі переходу університету або його окремих структурних підрозділів на навчання із використанням дистанційних технологій через безпекову ситуацію чи інші форс-мажорні обставини, освітній процес регулюється *«Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій при обмежені або відсутності фізичного відвідування закладів освіти здобувачами з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини) в «Класичному приватному університеті».* Формат участі у дистанційних заняттях адаптується до поточних технічних можливостей та умов безпеки здобувачів і викладачів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні

1. Албул С. В., Єгоров С. О., Поляков Є. В., Щурат Т. Г. Оперативно-розшукова діяльність : навчальний посібник / за заг. ред. С. В. Албула. Одеса : ОДУВС, 2023. 256 с. URL: https://dspace.oduvs.edu.ua/handle/123456789/1164.
2. Пекарський С. П. Основи оперативно-розшукової діяльності підрозділів кримінальної поліції : навчальний посібник. Київ : ВД «Дакор», 2022. URL: https://rep.dnuvs.ukr.education/handle/123456789/129.
3. Федчак І. А. Основи кримінального аналізу : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 288 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/3723.

Додаткові

4. Мовчан А. В. Інформаційно-аналітична робота в оперативно-розшуковій діяльності Національної поліції : навчальний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 244 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/318.

Нормативно-правові акти

5. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр.
6. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17.
8. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19.
9. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17.
10. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19.
11. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 09.03.2022 № 441. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Законодавство України. Офіційна база Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/.
2. Національна поліція України. Офіційний вебсайт. URL: https://www.npu.gov.ua/.
3. HUDOC. База практики Європейського суду з прав людини. URL: https://hudoc.echr.coe.int/.
4. Електронний репозитарій Львівського державного університету внутрішніх справ. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/.